

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 5C/85/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6415202245
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Kasanová
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2018:6415202245.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudkyňou JUDr. Jarmilou Kasanovou v právnej veci žalobkyne: U. H., X.. XX.X.XXXX, V. L. X. L., J. R. XXXX/XX, zastúpená Advokátska kancelária JUDr. CIMRÁK s.r.o., so sídlom Nitra, Štefánikova 7, IČO: 36 868 876, proti žalovanej: OTP Banka Slovensko, a.s., so sídlom Bratislava, Štúrova 5, IČO: 31 318 916, o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovanej takto

rozhodol:

Súd žalobu žalobkyne **z a m i e t a**.

Súd návrh žalobkyne na prerušenie konania **z a m i e t a**.

Súd žalovanej **p r i z n á v a** voči žalobkyni náhradu trov konania v pomere 100% trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX k.ú. X. L. a to byt č. X, vo vchode č. XX, v bytovom dome číslo súpisné XXXX vo vlastníctve žalobkyne nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovanej. Svoju žalobu odôvodnila tým, že žalovaná s A.. D. uzavrela dňa 26.1.2011 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej mu poskytla úver vo výške 37.200 €. Dňa 26.1.2011 uzavrela ona (žalobkyňa) so žalovanou Zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, v zmysle ktorej došlo k zabezpečeniu pohľadávky žalovanej. Uviedla, že A.. D. ju v čase uzavretia zmluvy ubezpečil, že úver riadne splatí s tým, že jej byt bude založený len pár mesiacov a následne on zmení predmet zálohu. A.. D. však úver prestal splácať a jej bolo doručené oznámenie o začatí výkonu záložného práva. Poukázala na to, že až následne sa dozvedela o tom, že dlžník A.. D. má aj iný úver a bol v takej finančnej situácii, že si musel byť vedomí, že úver nebude schopný splácať. Konštatovala, že Zmluva o zriadení záložného práva je v rozpore s dobrými mravmi, a preto je absolútne neplatná. Zmluva zároveň ani neobsahuje všetky náležitosti, nakoľko pohľadávka v nej nie je presne špecifikovaná. Poukázala na to, že A.. D. bol za svoje konanie aj uznaný za vinného. Zdôraznila, že od žalovanej, ako bankovej inštitúcie, očakávala vyššie odborné predpoklady pri poskytovaní úveru dlžníkovi A.. D., čo sa týka vyhodnotenia a zistenie jeho príjmov a výdavkov a posúdenia reálnej možnosti splácať úver. Zároveň uviedla, že žalovaná si škodu od A.. D. neuplatnila ani v trestnom konaní.

2. Žalovaná s podanou žalobu nesúhlasila, žiadala ju zamietnuť. Poukázala na to, že žalovaná pri uzatváraní zmluvy o úvere s dlžníkom Ing. Gajdošom v rámci schvaľovacieho procesu zisťovala jeho príjmy ako aj jeho úverové zaťaženie. Vzhľadom na to, že dlžník úver nesplácal riadne a včas pohľadávku vyhlásila za predčasne splatnú. Záložná zmluva podľa žalovanej obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti. Žalobkyňa nepreukázala rozpor s dobrými mravmi.

3.Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 10.4.2017 tak, že žalobe žalobkyni v plnom rozsahu vyhovel. Žalovaná podala vo veci odvolanie. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp.zn.14Co/351/2017 zo dňa 27.3.2018 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vo veci vyslovil právny názor, ktorým je prvostupňový súd viazaný.

4.Následne žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedla, že nesúhlasí s právnym názorom odvolacieho súdu a zotrvala na svojich doterajších tvrdeniach, na základe ktorých bolo toho názoru, že jej žaloba je dôvodná. Vzniesla námietku premlčania nakoľko mimoriadna splatnosť úveru bol vyhlásená ku dňu 6.10.2014 a keďže je premlčaný hlavný záväzok je premlčaný aj vedľajší záväzok a to Záložná zmluva s poukazom na ustanovenie § 100 Občianskeho zákonníka. Následne žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu podala návrh na prerušenie konania v zmysle § 162 ods.1 písm.c/ CSP s tým, aby súd podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie.

5.Žalovaná zotrvala na svojich tvrdeniach. Nesúhlasila so vznesenou námietkou premlčania. Poukázala na to, že svoje právo si voči dlžníkovi uplatnila žalobou na Okresnom súd Nitra sp.zn. 12Csp/28/2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 9.2.2018 a následne voči dlžníkovi podala návrh na vykonanie exekúcie. Je toho názoru, že záložná zmluva nie je zmluvou spotrebiteľskou, pretože aj keď Občiansky zákonník všeobecne definuje spotrebiteľskú zmluvu ako každú zmluvu bez ohľadu na jej právnu formu, jej najdôležitejšími prvkami sú zmluvné strany, ktoré napĺňajú právne znaky dodávateľa na jednej strane a spotrebiteľa na druhej strane. Záložná zmluva však slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej podstatou je oprávnenie veriteľa domáhať sa uspokojenia pohľadávky zo zálohu v prípade, ak pohľadávka nebude riadne a včas splnená. Nesúhlasila s návrhom žalobkyni na prerušenie konania s tým, aby súd podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.

6.Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, a to ZMLUVOU O OTPAMERICKEJ HYPOTÉKE, so Zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, s Oznámením o začatí výkonu záložného práva, s rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 2T 116/20166, s rozsudkom Okresného súdu Nitra sp.zn.12Csp/28/2017, vypočul strany sporu, oboznámil sa s ostatným spisovým materiálom.

7.Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmlúv, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

8.Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmlúv, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

9.Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmlúv, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

10.Podľa § 151a Občianskeho zákonníka záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len "záloh"), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

11.Podľa § 151b ods. 1 Občianskeho zákonníka záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, alebo zákonom. Zmluva o zriadení záložného práva na hnutelnú vec sa nemusí uzatvoriť v písomnej forme, ak záložné právo vzniká odovzdaním veci podľa tohto zákona.

12.Podľa § 151b ods. 2 Občianskeho zákonníka v zmluve o zriadení záložného práva sa určí pohľadávka, ktorá sa záložným právom zabezpečuje, a záloh.

13.Podľa § 151b ods. 3 Občianskeho zákonníka v zmluve o zriadení záložného práva sa určí najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje hodnotu zabezpečenej pohľadávky.

14.Podľa § 151c ods. 1 Občianskeho zákonníka záložným právom možno zabezpečiť peňažnú pohľadávku, ako aj nepeňažnú pohľadávku, ktorej hodnota je určitá alebo kedykoľvek počas trvania záložného práva určiteľná.

15.Podľa § 151d ods. 3 Občianskeho zákonníka záložné právo možno zriadiť na vec, byt a na nebytový priestor vo vlastníctve záložcu, alebo na právo a na inú majetkovú hodnotu, ktoré patria záložcovi.

16.Podľa § 151e ods. 2 Občianskeho zákonníka záložné právo k nehnuteľnostiam, bytom a nebytovým priestorom vzniká zápisom v katastri nehnuteľností, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

17.Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

18.Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

19.Podľa § 100 ods.1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

20.Podľa § 100 ods.2 Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

21.Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

22.Podľa § 112 Občianskeho zákonníka ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

23.Podľa § 162 ods.1 písm.c/CSP súd konanie preruší, ak
c) podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná; uznesenie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania súd bezodkladne doručí ministerstvu spravodlivosti.

24.Podľa § 162 ods.3 CSP o zamietnutí návrhu na prerušenie konania súd rozhodne spolu s rozhodnutím vo veci samej.

25.Ustanovenie § 151a vymedzuje funkciu a účel záložného práva. Záložné právo slúži veriteľovi na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva. Záložné právo plní svoju funkciu tým, že umožňuje, aby veriteľ uspokojil svoju pohľadávku z predmetu zálohu, ak pohľadávka, ktorá ním bola zabezpečená, nebude riadne a včas splnená. Aj keď to zo znenia § 151a nevyplýva priamo, z hľadiska celkovej úpravy záložného práva však možno vyvodiť, že sa rozlišujú dve základné funkcie záložného práva, a to funkcia zabezpečovacia a funkcia uhradzovacia. Zabezpečovacia funkcia spočíva v tom, že veriteľ do splatnosti pohľadávky má právne svoju pohľadávku zabezpečenú pre prípad, že dlžník nesplní svoj dlh, že sa bude môcť uspokojiť zo zálohu. Uhradzovacia funkcia znamená možnosť záložné právo vykonať a uspokojiť sa zo zálohu. Záložné právo je vždy viazané na existenciu pohľadávky, to znamená, že jeho vznik a zánik sa odvíja od vzniku alebo zániku zabezpečovanej pohľadávky. Ak pohľadávka, ktorá bola zabezpečená záložným právom, zanikne, zaniká aj záložné právo. Záložné právo sa teda viaže na

pohľadávku. Záložné právo sa vzťahuje na pohľadávku a jej príslušenstvo. Príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky s omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

26. Právna úprava dôsledne rozlišuje zriadenie záložného práva a jeho vznik. Ide o dve právne skutočnosti. Zriadením záložného práva rozumieme na základe zákonom ustanovenej právnej skutočnosti vytvorenie takého právneho stavu, ktorý následne umožňuje vznik záložného práva, ale sám osebe nevyvoláva tie právne účinky, ktoré zákon spája so vznikom záložného práva. Záložné právo sa podľa § 151b zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu alebo zákonom. Zákon vypočítava jednotlivé právne skutočnosti, na základe ktorých možno zriadiť záložné právo. V praxi sa záložné právo najčastejšie zriaďuje na základe záložnej zmluvy. Ide o zmluvné záložné právo, ktoré predpokladá uzavretie písomnej záložnej zmluvy. Táto písomná forma sa nemusí dodržať vtedy, ak predmetom záložného práva je hnutelná vec. Podstatnou náležitosťou každej záložnej zmluvy bude určenie pohľadávky, ktorá sa záložným právom zabezpečuje. V prípade, ak sa v zmluve neurčuje výška (hodnota) zabezpečovanej pohľadávky, bude treba určiť najvyššiu hodnotu istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje. Podstatnou obsahovou náležitosťou každej zmluvy o zriadení záložného práva je určenie pohľadávky, ktorá sa zabezpečuje. Treba uviesť presné označenie veriteľa a dlžníka pohľadávky a právny titul, z ktorého táto pohľadávka vznikla, tak, aby nevznikli pochybnosti o tom, ktorá pohľadávka bola zabezpečená. Ďalšou podstatnou náležitosťou zmluvy o zriadení záložného práva je určenie hodnoty zabezpečovanej pohľadávky alebo určenie najvyššej hodnoty istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje. V zmluve o zriadení záložného práva sa musí táto skutočnosť uviesť, keďže hodnota zabezpečenia sa nemusí kryť s hodnotou celého záväzku, ktorý vznikol medzi veriteľom a dlžníkom. Aj keď treba uviesť, že pokiaľ nebude výslovne uvedené, že sa nezabezpečuje celý dlh, ktorý napríklad vyplýva z iného záväzkovoprávneho vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom, a dohoda o zriadení záložného práva sa bude na takúto zmluvu odvolávať, platí, že je zabezpečená v celej výške. V niektorých prípadoch však nebude možné vopred určiť presnú výšku zabezpečovanej pohľadávky, keďže počas existencie zabezpečenia sa môže meniť. Preto treba určiť maximálnu, najvyššiu možnú hodnotu, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje.

27. Žalovaná uzavrela dňa 26.1.2011 s dlžníkom A. A. D. ZMLUVU O OTPAMERICKEJ HYPOTÉKE XXX/XXXX/XXSU. Žalovaná poskytla dlžníkovi bezúčelový spotrebný úver zabezpečený nehnuteľnosťou v sume 37.200 €, ktorý sa dlžník zaviazal splácať v 203. mesačných splátkach po 302,35 € (posledná splátka vo výške 299,47 €), s konečnou splatnosťou dňa 25.1.2028. V zmysle Čl.II Zmluvy úver bol zabezpečený záložným právom na nehnuteľnosť vo vlastníctve žalobkyne zapísanej na LV č. XXXX k.ú. X. L. a to byt č. X, vo vchode č. XX, v bytovom dome číslo súpisné XXXX s príslušenstvom. Uvedené skutočnosti medzi stranami sporu sporné neboli.

28. Žalovaná, ako záložný veriteľ, uzavrela dňa 26.1.2011 so žalobkyňou, ako záložcom, Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti. V Čl.I Zmluvy je uvedené, že záložný veriteľ zmluvou o spotrebnom úvere č. XXX/XXXX/XXSU zo dňa 26.1.2016 sa zaviazal poskytnúť dlžníkovi A. A. D. úver vo výške 37.200 € a dlžník sa zaviazal splácať tento úver s príslušenstvom v splátkach a termínoch podľa splátkového kalendára dohodnutého v zmluve o úvere, pričom posledná splátka je splatná dňa 25.1.2028. Záložným právom sa zabezpečovala pohľadávka úveru spolu s jeho príslušenstvom, úrokmi, úrokmi z omeškania, poplatkami a ostatnými pohľadávkami a zmluvnými pokutami, vyplývajúcimi zo zmluvy o úvere. Záložné právo sa vzťahovalo na záloh: nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXXX k.ú. X. L. a to byt č. X, vo vchode č. XX, v bytovom dome číslo súpisné XXXX s príslušenstvom, vo vlastníctve žalobkyne. Strany sporu uzavretie uvedenej zmluvy nerozporovali.

29. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 2T 116/2016 zo dňa 26.10.2016 právoplatný dňa 26.10.2016 súd schválil dohodu o vine treste, v zmysle ktorej bol A. A. D. uznaný za vinného, že v úmysle získať finančný prospech z úveru požiadal U. H. o založenie nehnuteľnosti v jej vlastníctve za účelom zabezpečenie poskytnutého úveru po to, čo táto súhlasila, uzavrel dňa 26.1.2011 v Banskej Bystrici s OTP Banka Slovensko a.s. zmluvu o OTP americkej hypotéke č. XXX/XXXX/XXSU, na základe ktorej mu bol poskytnutý bezúčelový spotrebný úver vo výške 37.200 €, ktorý sa zviazal splácať v 203 mesačných splátkach po 302,35 € počnúc dňom 25.3.2011, pričom na zabezpečenie úveru použil nehnuteľnosť patriace U. H., s ktorou OTP Banka Slovensko a.s. pobočka Banská Bystrica uzatvorila dňa 26.1.2011 zmluvu o zriadení záložného práva č. B. F. Ú.B. Č.. XXX/XXXX/XXSU k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX/X (zrejme chyba v písaní, správne má byť LV č. XXXX), k.ú. X. L. a to

byt č. X/XXX v bytovom dome súpisné číslo XXXX, vchod č.XX, nachádzajúci sa na II. poschodí so spoluvlastníckym podielom na parc. č. XXXX/X, pričom už v čase uzatvárania zmluvy obvinený vedel, že úver v stanovenej výške nebude schopný splácať, pretože jeho čistý mesačný príjem v roku 2010 dosiahol 265,74 € (1.627,14 € /rok spoločnosť Barch s.r.o. a 1.561,81 € /rok príjem zo spoločnosti NOMA INTERIER s.r.o.), pričom bol povinný plniť si vyživovaciu povinnosť voči mal. R. D. X.. X.X.XXXX, na základe zmluvy o mimoriadnom medziúvere č. XXXXXXXX X X zo dňa 22.2.2006 bol povinný PSS a.s. uhrádzať pravidelné mesačné vklady minimálne vo výške 66,39 € až do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mesačne vo výške 71,83 €, na základe zmluvy o stavebnom úvere č. XXXXXXXX X XX zo dňa 25.5.2005 bol povinný PSS a.s. uhrádzať mesačné splátky stavebného úveru vo výške 99,59 € a OTP Banke Slovensko a.s pobočka Banská Bystrica ako aj U. H. zamľčal, že je voči nemu vedená exekúcia JUDr. Václavom Kunom, Nitra (EX 509/2000) vo výške 4.614,59 € v prospech oprávneného Sociálna poisťovňa pobočka Nitra, teda vylákal od iného úver a zabezpečenie úveru tým, že ho uviedol do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru alebo na splácanie úveru a spôsobil tak značnú škodu, čím spáchal zločin úverového podvodu v zmysle § 222 ods.1, ods.4 Trestného zákona a za to bol odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní 42 mesiacov. Zároveň poškodená U. H. bola odkázaná na občianske súdne konanie.

30. Žalobkyňa v spore tvrdila, že zmluva, ktorú uzavrela so žalovaným (Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti) je zmluvou spotrebiteľskou, s čím nesúhlasila žalovaná. Základnou podstatou spotrebiteľskej zmluvy je práve dodávateľsko-odberateľský vzťah, kde dodávateľ poskytuje (dodáva) spotrebiteľovi určitú službu, resp. tovar, prípadne ich kombináciu, pričom pri takejto dodávateľskej činnosti koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti a spotrebiteľ, ktorý službu, resp. tovar odoberá nevystupuje v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, avšak za svoje plnenie (najčastejšie vo forme peňažného plnenia) prijíma protiplnenie zo strany dodávateľa a to vo forme poskytovanej služby alebo tovaru. Práve táto základná črta, charakteristický znak spotrebiteľskej zmluvy záložnej zmluve chýba a zásadne ju v prejednávanej veci od spotrebiteľského charakteru oddeľuje. Záložná zmluva môže napĺňať znaky spotrebiteľskej zmluvy (§ 52 - 54 Občianskeho zákonníka) a to vtedy, ak je záložný veriteľ v postavení dodávateľa a záložca v postavení spotrebiteľa, pokiaľ sa týka hlavného (zabezpečovaného) vzťahu, smerom ku ktorému je vzťah založený záložnou zmluvou akcesorickej povahy. Len v prípade, ak je spotrebiteľskou zmluvou samotná záložná zmluva, t. j. keď je samotný záložca v postavení spotrebiteľa a to vzhľadom na hlavný zabezpečovaný vzťah, aplikuje sa rozsah ochrany zakotvený v § 52 - 54 OZ a v ostatných predpisoch na ochranu spotrebiteľa. V prejednávanej veci však žalobkyňa ako záložca nie je totožná s osobou spotrebiteľa, sama v uvedenom vzťahu spotrebiteľkou nie je a záložná zmluva je výlučne zabezpečovacím inštitútom (hoci na zabezpečenie plnenia vyplývajúceho zo spotrebiteľského vzťahu). Z uvedeného súd uzatvára, že Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, ktorú uzavreli strany sporu nie je spotrebiteľskou zmluvou s tým, že uvedený právny názor bolo vyslovený aj odvolacím súdom v danej veci, ktorým je prvostupňový súd viazaný.

31. Záložným právom sa zabezpečuje pohľadávka, teda právo veriteľa na plnenie od dlžníka zo záväzkového vzťahu. Pohľadávka musí byť dostatočne určito špecifikovaná pri zriadení záložného práva, najmä uvedením jej právneho dôvodu, t.j. právnych skutočností, na základe ktorých pohľadávka vznikla alebo vznikne. Pri peňažnej pohľadávke je výška zabezpečenia určená nominálnou hodnotou istiny zabezpečovanej pohľadávky a nominálnou hodnotou jej príslušenstva.

32. Žalobkyňa v spore tvrdila, že Záložná zmluva neobsahuje všetky náležitosti, nakoľko pohľadávka v nej nie je presne špecifikovaná. S poukazom aj na právny názor odvolacieho súdu, súd konštatuje, že záložná zmluva obsahuje zrozumiteľnú a určitú špecifikáciu zabezpečovanej pohľadávky (v prejednávanej veci vyplývajúcej zo zmluvy o úvere). Pri peňažnej pohľadávke je výška zabezpečenia určená nominálnou hodnotou istiny zabezpečovanej pohľadávky a nominálnou hodnotou jej príslušenstva, avšak príslušenstvo sa vypočíta ku dňu, kedy sa záložné právo vykonalo (deň predaja zálohu). Záložná zmluva v prejednávanej veci tak spĺňa všetky predpoklady ustanovené pre jej platnosť v zmysle ustanovení § 151a, § 151b Občianskeho zákonníka a vymedzenie zabezpečovanej pohľadávky v zmluve nepodlieha prieskumu z pohľadu ustanoví o ochrane spotrebiteľa. Pokiaľ sa týka dôvodu uvádzaného žalobkyňou v prejednávanej veci, spočívajúceho v nedostatočnej aktivite žalovanej ako poskytovateľa úveru a v tom dôsledku nedostatočného zistenia majetkových a zárobokových pomerov, ako podmienok pre poskytnutie úveru dlžníkovi, súd konštatuje, že je to predovšetkým osoba dlžníka, ktorý je povinný preukázať a pravdivo uviesť všetky rozhodujúce okolnosti pre posúdenie splnenia podmienok na poskytnutie úveru (často formou čestných vyhlásení). Nesplnenie si tejto povinnosti,

prípadne neúplné, resp. klamlivé uvádzanie rozhodných a rozhodujúcich okolností v čase žiadania o úver má podobu i trestnoprávnej zodpovednosti takéto konania dlžníka, čo sa v prejednávanej veci i skutočne naplnilo, nakoľko osoba dlžníka - A.. A. D. bol uznaný vinným zo zločinu úverového podvodu a za takéto svoje podvodné konanie nesie následky v podobe uznania viny a v podobe uloženého trestu. Taktiež zisťovanie pomerov, či už majetkových alebo zárobkových možností žiadateľa o úver zo strany banky nie je a nemôže byť absolútne, nakoľko sa jedná o poskytnutie spotrebného úveru so zabezpečením predmetného úveru vo forme zriadenia záložného práva. Preto pokiaľ dlžník, resp. žiadateľ o úver nie je vzhľadom na svoje zárobkové pomery schopný poskytnutý úver riadne a včas splácať, takúto svoju pohľadávku má banka zabezpečenú zmluvou o zriadení záložného práva. Je preto zodpovednosťou vlastníka zálohu (eventuálneho záložcu), aby zväžil všetky prípadné riziká spojené so zriadením záložného práva v prospech hnutelnej veci alebo nehnuteľnosti, ktorá je doposiaľ v jeho vlastníctve a ktorou pristupuje k zabezpečeniu záväzku vyplývajúceho z hlavného záväzkového vzťahu (v prejednávanej veci z úverového vzťahu medzi bankou a dlžníkom A.. A. D.). Je výlučne rozhodnutím (prípadného) záložcu, či poskytne na zabezpečenie pohľadávky dlžníka hnutelnú alebo nehnuteľnú vec, ktorá mu patrí do vlastníctva a je preto dôvodné očakávať, že k takému právnomu úkonu pristúpi záložca až po náležitom oboznámení sa so všetkými rozhodujúcimi okolnosťami a to priamo od dlžníka, ktorého záväzok sa zabezpečuje. Absolútne prenášanie zodpovednosti za dostatočné a náležité zistenie skutkového stavu a pomerov na strane dlžníka, ako aj jeho schopnosti dlh splácať výlučne na stranu banky je nenáležité a neakceptovateľné, nakoľko dôsledky z prípadného neplnenia záväzkov vyplývajúcich z úverovej zmluvy znáša priamo záložca a to vo forme predaja predmetu zálohu. Už v čase uzatvárania záložnej zmluvy mala žalobkyňa vedomosť o tom, za akým účelom sa záložná zmluva uzatvára, čo je jej zmyslom a cieľom a preto už v čase uzatvárania záložnej zmluvy musela byť uzrozumená i s prípadnou možnosťou realizácie predaja predmetu zálohu. Nedostatočnú opatrnosť zo strany žalobkyne pri uzatváraní záložnej zmluvy nemožno pripisovať na zodpovednosť banke, ale v zmysle zásady „právo patrí bdelym“ (vigilantibus iura scripta sunt), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv, je rozhodnutím výlučne žalobkyne (ako budúceho prípadného záložcu) či vstúpi do vzťahu založeného záložnou zmluvou a či poskytne byt, ktorý je v jej vlastníctve a v ktorom žila a bývala spolu s svojimi dvoma deťmi, ktoré sú na ňu odkázané ako starostlivosťou, tak ja výživou, v prospech inej tretej osoby, ako formou zálohu. Uvedenú skutočnosť konštatoval aj odvolací súd v danej veci, ktorého právnym názorom je prvostupňový súd viazaný.

33. Žalobkyňa v spore konštatovala, že Zmluva o zriadení záložného práva je v rozpore s dobrými mravmi, a preto je absolútne neplatná. Uviedla, že pri vstupe do zmluvného vzťahu so žalovanou, pri uzatváraní Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, dôvodne očakávala, že žalovaná pri poskytovaní úveru dlžníkovi A.. A. D., bude postupovať s príslušnou odbornou starostlivosťou, pri preverovaní jeho schopnosti splácať úver a dôsledne zisťovať jeho spôsobilosť úver splácať riadnym spôsobom. Aj keď žalovaná poukazovala na to, že zisťovala v rámci schvaľovacieho procesu poskytnutia úveru schopnosť dlžníka splácať úver, žalovaná nezohľadnila skutočnosť, že voči dlžníkovi sa viedla exekúcia (konštatovaná v trestnom konaní). Žalobkyňa uviedla, že v čase, keď so žalovanou uzatvárala zmluvu, o týchto skutočnostiach nemala vedomosť a domnievala sa, že žalovaná ako banková inštitúcia dôsledne preverila príjmy a výdavky dlžníka, už aj s poukazom na to, že mu poskytla úver vo vysokej suma 37.200 €. Žalobkyňa poukázala aj na svoju sociálnu situáciu s tým, že sa sama stará o dve deti (H. je už plnoletá, avšak študentka), pričom dcéra H. je ťažko zdravotne postihnutá, jej miera funkčnej poruchy je určená na 100 %, je inkontinentná, má epilepsiu ťažkej formy, je len ležiaca, nechodí, nesedí, nerozpráva a je odkázaná na jej 24 hodinovú starostlivosť. Je zrejmé, že vedená sociálna situácia, ktorá trvala a existovala v čase uzatvárania záložnej zmluvy (a i napriek tejto sa žalobkyňa slobodne rozhodla záložnú zmluvu v prospech dlžníka uzavrieť) a ktorá existuje i v čase vedenia súdneho konania, nie je dôvodom, pre ktorý by bola záložná zmluva neplatná z dôvodu rozporu s dobrými mravmi. Aby bol právny úkon neplatný, musí ísť o určitý kvalifikovaný rozpor s dobrými mravmi. Extenzívny výklad tohto ustanovenia je neprípustný. Podľa názoru súdnej praxe môže byť výkon práva, ktorý zodpovedá zákonu v rozpore s dobrými mravmi iba v prípadoch, keď k uzavretiu právneho úkonu dochádza z iných dôvodov ako je dosiahnutie hospodárskeho cieľa právneho úkonu alebo z dôvodu uspokojenia iných potrieb ako deklarovaných zákonom a hlavným motívom osoby robiacej právny úkon je šikanózný výkon práva, t. j. úmysel poškodiť povinnú osobu. Rozpor právneho úkonu s dobrými mravmi musí vždy vychádzať z objektívnych kritérií s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu. V danom prípade žalobkyňa vstúpila do zmluvného vzťahu s bankou, riadne oboznámená s charakterom, účelom a predmetom záložnej zmluvy a preto v žiadnom prípade nemožno konštatovať prítomný úmysel banky poškodiť ju ako povinnú osobu. Úmysel samotného úverového

dlžníka je v danom prípade právne irelevantný, nakoľko vzťah vzniknutý na základe záložnej zmluvy (vzťah posudzovaný) je vzťahom výlučne medzi žalobkyňou a žalovanou (OTP Bankou Slovensko, a.s.). Uvedený právny názor konštatoval odvolací súd v zrušujúcom uznesení a prvostupňový súd je ním viazaný. Odvolací súd konštatoval, že takýto kvalifikovaný dôvod rozporu s dobrými mravmi nevzhliadol, nakoľko žalovaná v prejednávanej veci postupovala zákonom a probovaným spôsobom a na zabezpečenie svojej pohľadávky, t. j. poskytnutého úveru úverovému dlžníkovi vo výške 37.200 eur uzavrela záložnú zmluvu so žalobkyňou, pričom pohľadávka v uvedenej výške bola zabezpečená zriadeným záložného práva k nehnuteľnosti bytu, pričom z uvedeného nie je zrejmý ani evidentný nepomer zabezpečovanej pohľadávky (úveru) a predmetu záložného práva. Rovnako dôvodom pre rozpor s dobrými mravmi nie je sociálna situácia žalobkyne a odkázanosť jej dvoch detí na jej osobu, nakoľko takáto sociálna situácia existovala už v čase, keď žalobkyňa slobodne uzatvárala záložnú zmluvu a záložné právo umožnila zriadiť k bytu, v ktorom ona ako i na ňu odkázaná dcéra v tom čase bývala. Vzhľadom na vyššie uvedené súd uzatvára, že záložná zmluva nie je neplatná pre rozpor s dobrými mravmi.

34. Vzhľadom na to, že súd v spore konštatoval, že: a/ Záložná zmluva nie je spotrebiteľskou zmluvou, na základe čoho žalobkyňa nepožíva ochranu spotrebiteľa; b/ Záložná zmluva spĺňa všetky predpoklady ustanovené pre jej platnosť v zmysle ustanovení § 151a, § 151b Občianskeho zákonníka; c/ je na záložcovi, aby zvážil všetky prípadné riziká spojené so zriadením záložného práva, pričom nedostatočnú opatrnosť so strany žalobkyne pri uzatváraní záložnej zmluvy nemožno pripisovať na zodpovednosť žalovanej; d/ prenášanie zodpovednosti za dostatočné a náležité zistenie skutkového stavu a pomerov na strane dlžníka, ako aj jeho schopnosti splácať dlh výlučne na stranu žalovanej je nenáležité a neakceptovateľné; e/ sociálna situácia žalobkyne nie je dôvodom neplatnosti záložnej zmluvy pre jej rozpor s dobrými mravmi; f/ úmysel dlžníka je právne irelevantný; g/ nie je zrejmý nepomer zabezpečovanej pohľadávky a predmetu záložného práva; súd žalobu žalobkyne zamietol.

35. Žalobkyňa vzniesla námietku premlčania nakoľko mimoriadna splatnosť úveru bol vyhlásená ku dňu 6.10.2014 a keďže je premlčaný hlavný záväzok je premlčaný aj vedľajší záväzok a to Záložná zmluva s poukazom na ustanovenie § 100 Občianskeho zákonníka.

36. Záložné právo je právom, ktoré nepochybne podlieha premlčaniu, pretože nejde o majetkové právo, ktoré by bolo z možnosti premlčania vylúčené. Premlčanie práva domáhať sa uspokojenia zo zálohu je upravené v § 100 ods.2 Občianskeho zákonníka a premlčacia lehota tohto práva v § 101 Občianskeho zákonníka. Premlčaniu podlieha záložné právo v trojročnej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť odo dňa, keď vzniklo právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky zo zálohu. Premlčanie záložného práva sa riadi Občianskym zákonníkom aj v prípade, ak ním bola zabezpečená pohľadávka spravujúca sa Obchodným zákonníkom. Ak záložný veriteľ neuplatnil v premlčacej lehote právo na uspokojenie pohľadávky zabezpečenej z výťažku z predaja zo zálohu, má to za následok, ak sa záložca dovoľá premlčania tohto práva, že záložný veriteľ sa nemôže úspešne domôcť spešného zálohu (uspokojenia zabezpečenej pohľadávky z výťažku z predaja zálohu). Z úpravy ustanovenia § 100 ods.2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že trojročná premlčacia doba záložného práva neuplynie skôr, než uplynie premlčacia doba zabezpečenej pohľadávky. Pokiaľ ustanovenie § 100 ods.2 Občianskeho zákonníka predlžuje plynutie premlčacej doby práva domáhať sa uspokojenia zo zálohu tak, že ustanovuje, že záložné práva sa nepremičujú skôr, než zabezpečená pohľadávka, vychádza z toho, že je potrebné skúmať iba to, kedy uplynie premlčacia doba zabezpečovanej pohľadávky, avšak nie to, či bola dlžníkom vo vzťahu k právu veriteľa domáhať sa splnenia zabezpečovanej pohľadávky aj vznesená námietka premlčania.

37. Žalovaný úver zosplatnil dňa 6.10.2014 a žalovaná oznámila žalobkyňi listom zo dňa 16.1.2015 Začatie výkonu záložného práva. Žalobkyňa doručenie listu nerozporovala. Uvedené skutočnosti neboli medzi stranami sporu sporné. Ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo na inom príslušnom orgáne, premlčacia doba počas konania neplynie a to za predpokladu, že veriteľ v konaní riadne pokračuje. Predpokladom spočívania premlčacej doby je, aby veriteľ (žalovaná) riadne pokračovala v začatom konaní. Otázkou, v čom možno vidieť riadne pokračovanie v konaní a v čom nie, treba vždy riešiť s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu. V spore nebolo sporné, že žalovaná začala výkon záložného práva, s tým, že ho bude realizovať, ak žalobkyňa v lehote 10 dní od doručenia Oznámenia záväzok žalovanej neuhradí. Žalobkyňa záväzok neuhradila. Z uvedeného vyplýva, že žalovaná mohla začať s výkonom záložného práva najskôr dňa 30.1.2015 (lehota tri dni

na doručenie listu, 10 dní na plnenie). Žalobkyňa podala na súd žalobu dňa 6.3.2015, kde okrem iného, žiadala nariadiť čase predbežné opatrenie a to uloženie povinnosti žalovanej zdržať sa úkonov smerujúcich k výkonu záložného práva. Súd predbežné opatrenie nariadil uznesením zo dňa 1.4.2015, ktoré bolo žalovanej (spolu so žalobou a príslušenstvom) doručené dňa 7.4.2015. Vzhľadom na nariadené predbežné opatrenie (v súčasnej dobe neodkladné opatrenie) nemohla žalovaná pokračovať v realizácii výkonu záložného práva predajom nehnuteľnosti. Z uvedeného vyplýva, že žalovaná nemohla z dôvodu nariadeného predbežného opatrenia vo výkone záložného práva pokračovať, na základe čoho došlo k pretrhnutiu plynutia premlčacej doby. Námietka premlčania nebola vznesená dôvodne. Na posúdenie plynutia premlčacej doby nemá vplyv konanie, na ktoré poukazovala žalovaná sp.zn. 12Csp/28/2017 vedené na Okresnom súde v Nitre.

38. Žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu podala návrh na prerušenie konania v zmysle § 162 ods.1 písm.c/ CSP s tým, aby súd podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie. Navrhla predložiť na posúdenie nasledovnú prejudiciálnu otázku:

a/ Má sa smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať v tom zmysle, že jej odporuje právna úprava členského štátu, v zmysle ktorej za spotrebiteľskú zmluvu nie je považovaná záložná zmluva, uzatváraná ako akcesorická zmluva k hlavnej zmluve o spotrebiteľskom úvere medzi záložcom, ktorý je fyzickou osobou - nepodnikateľom, odlišnou od spotrebiteľa podľa hlavnej úverovej zmluvy a záložným veriteľom (t.j. bankou), napriek tomu, že hlavná zmluva o úvere je považovaná za spotrebiteľskú zmluvu? b/Má sa smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať v tom zmysle, že jej odporuje právna úprava členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o určení neplatnosti záložnej zmluvy umožňuje záložnú zmluvu, ktorá je svojou povahou akcesorická k zmluve o spotrebiteľskom úvere posúdiť tak, že predmetná záložná zmluva nie je zmluvou spotrebiteľskou?

39. Súd návrh na začatie prejudiciálneho konania nepodal, nakoľko to nebolo dôvodné a ani hospodárne, preto nie je ani daný dôvod na prerušenie konania. Vzhľadom na to súd návrh žalobkyne na prerušenie konania zamietol. Úlohou Súdneho dvora EÚ v rámci prejudiciálneho konania je poskytnúť výklad práva Európskej únie alebo rozhodnúť o jeho platnosti, a nie uplatňovať toto právo na skutkový stav, ktorý vyplýva z konania vo veci samej. To je úloha vnútroštátneho súdu, a preto Súdny dvor EÚ neprislúcha rozhodovať o skutkových otázkach, ktoré vznikli v konaní o veci samej, ani rozhodovať o prípadných rozdielnych názoroch na výklad alebo uplatňovanie vnútroštátnych právnych predpisov.

40. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

41. Žalovaná bola v konaní úspešná v plnom rozsahu, preto jej súd priznal náhradu trov konania v pomere 100 % trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.2 CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Toto právo nemajú účastníci, ktorí sa ho vzdali písomne do zápisnice súdu.

Odvolanie voči výroku, ktorý súd návrh žalobkyne na prerušenie konania zamietol nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolačné dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. (exekučný poriadok).

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).